
POROČILO DELOVNEGA SREČANJA D.T2.2.2. na temo varstva in dostopnosti kulturne dediščine

---

T2: Krepitev zmogljivosti skozi medorganizacijsko področno sodelovanje

A.T2.2: Varstvo in dostopnost kulturne dediščine

D.T2.2.2: Izvedba delovnega srečanja

T2: Kapacitások bővítése a terület intézményi együttműködésén keresztül

A.T2.2: A kult.örökség védelme, hozzáférhetősége

D.T2.2.2: A munkaértekezlet végrehajtása

1 POVZETEK

Projekt Back in the Day s svojimi inovativnimi rešitvami, ki temeljijo na sodelovanju v okviru delovnih procesov, odgovarja na skupni izziv programskega območja na področju strategij delovanja, ustanavljanja in promocije muzejev na prostem. Projekt tudi išče odgovore na nezadostno povezanost obstoječih muzejev na prostem s kulturnim turizmom in sorodnimi dejavnostmi, z namenom, da se stanje pri že obstoječih izboljša in pri novih že od same ustanovitve opredeli ter sprejme ustrezne ukrepe. Obstoječe pomanjkljivosti bomo v projektu reševali z dolgoročnim pristopom in interdisciplinarnim sodelovanjem, predvsem pa se bomo trudili ohranjovati obstoječe projektno sodelovanje tudi po poteku trajanja projekta.

2 POTEK DELOVNEGA SREČANJA

V okviru zagotavljanja dobrega sodelovanja in prenosa znanj je med 29. in 30. junijem 2018 v prostorih Raziskovalno izobraževalnega središča Dvorec Rakičan potekalo dvo-dnevno delovno srečanje na temo

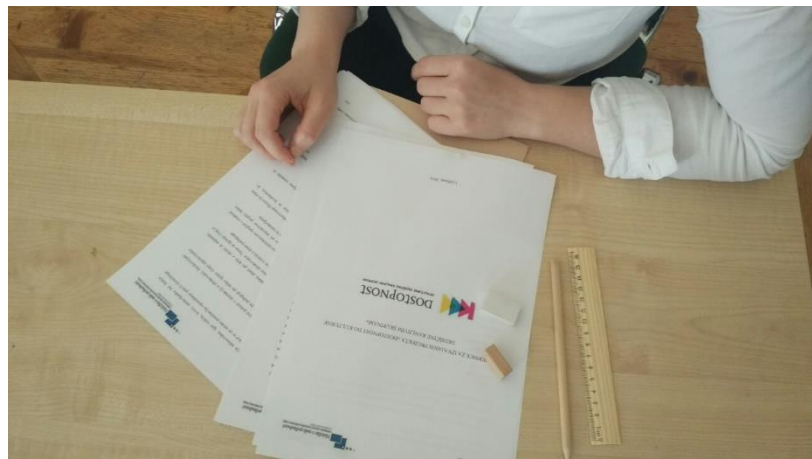
Slika 1: Strokovno usmerjanje na temo dostopnosti na primeru dvorca Rakičan

varstva in dostopnosti kulturne dediščine. Udeležili so se ga predstavniki obeh partnerskih organizacij (RIS Dvorec Rakičan in Göcseji Muzeum) in zainteresirani deležniki, predstavniki relevantnih društev. Na srečanju so skupaj preučevali področje varstva in zagotavljanja dostopnosti do kulturne dediščine. Prvi dan srečanja je potekal v obliki teoretičnega spoznavanja trenutnega stanja, primerov dobrih praks in razvoja skupnih smernic in predlogov za izboljšanje varovanja in dostopnosti kulturne dediščine. Drugi dan srečanja je potekal kot spoznavanje varovanja in dostopnosti kulturne dediščine na primeru dvorca Rakičan. Sodelujoči so si ogledali dvorec in njegovo okolico ter predlagali izboljšave za bolj učinkovito varovanje kulturne dediščine in za boljše dostopnost kulturne dediščine vsem skupinam ljudi. Predlogi izboljšav temeljijo na predhodni kritični evalvaciji obstoječih pomanjkljivosti z naslova dostopnosti dediščine.

Namen delovnega srečanja je bil ugotoviti stanje glede varstva in zagotavljanja dostopnosti na področju dela obeh organizacij in iskanje predlogov ter skupnih rešitev za

izboljšanje stanja na imenovanem področju. Na srečanju so preučevali nove poglede in pristope ter analizirali možnosti za prenos le teh v kontekst svoje organizacije.

Prvi dan srečanja je vsaka partnerska organizacija predstavila stanje v svoji državi, obstoječe izzive in potenciale ter prakso na tem področju. Slednje so podkrepili predstavniki ostalih sodelujočih organizacij s svojimi izkušnjami in predlogi.

Slika 2: Pregled evalvacija doseženega na področju dostopnosti na nacionalni ravni

Najprej sta obe partnerski organizaciji predstavili stanje glede varovanja in promocije kulturne dediščine na nacionalni, regionalni in lokalni

ravni; RIS za Slovenijo in območje Pomurja in Göcseji M za Madžarsko in območje županije Zala. Sledila je diskusija, v kateri so predstavniki vseh organizacij izpostavili svoje poglede glede obravnavane tematike. V naslednjem sklopu so predstavniki partnerskih organizacij izpostavili predloge in rešitve, s katerimi bi izboljšali stanje glede dostopnosti kulturne dediščine. Poseben poudarek so namenili zagotavljanju dostopnosti do kulturne dediščine ranljivim skupinam, telesno in duševno prizadetim, nacionalnim manjšinam in manj zainteresiranim skupinam, predvsem mladim.

2.1 Smernice in predlogi za delo na področju varstva in zagotavljanje dostopa do kulturne dediščine

V okviru diskusije med partnerjema in ostalimi sodelujočimi so bile predlagane smernice za izboljšanje stanja na področju varovanja kulturnih dobrin in zagotavljanja dostopnosti do kulturne dediščine. Kot skupno pomanjkljivost glede varovanja kulturne dediščine sta obe organizaciji izpostavili okrnjenost v sistematizaciji kulturne dediščine, nepovezanost med kulturno-muzejskimi organizacijami, centralizacijo upravljanja s kulturno dediščino in problem propadanja nekaterih objektov kulturne dediščine zaradi finančnega primanjkljaja in nezainteresiranosti. Glede zagotavljanja dostopnosti do kulturnih dobrin sta organizaciji izpostavili nekatere skupne vrzeli: pomanjkanje inovativnih pristopov za razvoj kooperativnega partnerstva pri promociji, ohranjanju in revitalizaciji kulturne dediščine, pomanjkanje znanja na področju zagotavljanja dostopnosti do kulturne dediščine, finančne vrzeli,

pomanjkanje znanja na področju digitalizacije in pomanjkanje znanja na področju zagotavljanja dostopnosti ranljivim skupinam. Skupni predlogi zaboljšanje področja varovanja kulturne dediščine so bili:

- Večja povezanost med institucijami in organizacijami, ki delujejo na področju ohranjanja in revitalizacije kulturne dediščine.
- Večje vključevanje mladih v procese ohranjanja kulturne dediščine.
- Promocija kulturne dediščine na inovativen in zgoščen način, kar bo spodbudilo večjo zainteresiranost za ohranjanje in varovanje kulturne dediščine.
- Spodbujanje izobraževanja na področju varovanja in revitalizacije kulturne dediščine.
- Spodbujanje in omogočanje digitalizacije.

Sodelujoči so za posamezna področja dostopnosti do kulturne dediščine sprejeli skupne smernice in napotke, ki so jih ugotovili v okviru razprave. Skupni predlog vseh sodelujočih je bil zagotoviti kulturne dobrine čim večjemu krogu potencialnih obiskovalcev kulturne dediščine, in sicer s posebnim poudarkom na enakovrednih možnostih za vse skupine in posameznike. Glede zagotavljanja digitalne dostopnosti so izpostavili večje vključevanje mladih v procese predstavljanja in revitaliziranja kulturne dediščine, kar posledično omogoča učinkovito dostopanje do kulturne dediščine v digitalni obliki. Digitalizacijo so vse organizacije opredelile kot eno izmed pomembnejših segmentov glede imenovane tematike.

Slika 3: Izzivi zagotavljanja primerne infrastrukture za gibalno ovirane osebe v dvorcu Rakičan

Posebno pozornost so sodelujoči namenili zagotavljanju dostopnosti do kulturne dediščine socialno ranljivim skupinam. Izpostavili so naslednje smernice:

- Zagotavljanje primerne infrastrukture za telesno in mentalno prizadete osebe (npr. parkirišča za invalide, dostop za invalide).

- Primerna postavitev muzejskih in galerijskih zbirk za telesno in mentalno prizadete osebe (npr. zapisi v Braillovi pisavi za slepe in slabovidne).
- Predstavljanje kulturne dediščine nacionalnih manjšin, predvsem Romov, širši publiki.
- Spodbujanje samoiniciativnosti med vsemi ranljivimi skupinami glede proučevanja in zavedanja kulturnih dobrin.
- Poudarjanje nediskriminacije v okviru prostorov kulturne dediščine.
- Predstavljanje kulturne dediščine na lahkoten, interaktiven in inovativen način za spodbujanje zainteresiranosti mladih.

Slika 4 in 5: Odmik od strokovne naravnosti proti večji vsebinski dostopnosti dediščine za različne ciljne skupine (muzej Göcseji)

Po zbranih napotkih in smernicah je sledila diskusija v okviru katere so sodelujoči povzeli svoje ugotovitve. Kot skupen rezultat prvega dne delovnega srečanja so opredelili prenos znanja glede varovanja in dostopnosti kulturne dediščine in razvoj skupnih smernic in predlogov, ki bodo služili kot pomemben vir napotkov za druge organizacije, ki delujejo na področju varovanja, revitalizacije in promocije kulturne dediščine.

2.2 SMERNICE IN PREDLOGI za delo na področju varstva in zagotavljanje dostopa do kulturne dediščine na primeru Dvorca Rakičan

Drugi dan delovnega srečanja je potekal kot ogled stanja varovanja in dostopnosti kulturne dediščine na primeru Dvorca Rakičan. Sodelujoči so si najprej ogledali dvorec in njegovo okolico. Sledila je diskusija med vsemi sodelujočimi v okviru katere so bili zbrani izzivi in težave na področju varovanja in dostopnosti in predlogi in smernice za izboljšanje stanja na primeru Dvorca Rakičan.

IZZIVI:

- Neoznačenost dvorca z ustreznimi usmeritvenimi tablami.

- Manjkajoča infrastruktura za invalidne osebe.
- Primanjkljaj informacij o kulturno-zgodovinskem ozadju dvorca.

PREDLOGI IN SMERNICE:

- Namestitev ustreznih označevalnih napisov, ki bodo usmerili obiskovalce do dvorca in v njegovo notranjost.
- Namestitev ustrezne infrastrukture za invalidne osebe.
- Več informacij o zgodovini dvorca in o stavbnem in umetnostnozgodovinskem razvoju objekta.
- Več digitalnih vsebin, ki bodo obiskovalce privabile na ogled dvorca.

Slika 6 in 7: Izkušnje projektnega partnerja RIS Dvorec Rakičan pri doseganju predstavnikov ranljivih ciljnih skupin (primer programa ZZ ROM, namenjenega vključevanju romske skupnosti)

Slika 8: Vključevanje predstavnikov nacionalnega programa socialne aktivacije v lončarske delavnice partnerja RIS Dvorca Rakičan